

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/680/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114216710
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5114216710.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Františka Potockého a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnej veci navrhovateľa: Mgr. Ing. I. H., PhD., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. I. XX, XXX XX U., štátny občan SR, zastúpeného JUDr. Vladimírom Menichom, advokátom, so sídlom R. C. XX, XXX XX K., proti odporkyni: MVDr. A. J., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. X, M. XX U., štátna občianka SR, zastúpenej JUDr. Jánom Lemešom, advokátom, so sídlom U. XX, XXX XX J., o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 13C/147/2014-80 zo dňa 18.08.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 13C/147/2014-80 zo dňa 18. 08. 2015 potvrdzuje.

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporkyni trovy odvolacieho konania, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 74,58 Eur, na účet JUDr. Jána Lemeša, advokáta, so sídlom U. XX, XXX XX J., do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol. Súčasne uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť odporkyni trovy konania vo výške 495,46 Eur titulom trov právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu v ňom uvedený do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa žalobou domáhal určenia neplatnosti darovacej zmluvy, ktorá bola uzatvorená 31.10.2007 medzi Ing. S. H., nar. XX.XX.XXXX, zomrelým XX.XX.XXXX a S. H., nar. XX.XX.XXXX, zomrelou XX.XX.XXXX ako darcami (a zároveň rodičmi navrhovateľa a odporkyne) a odporkyňou ako obdarovanou - dcérou darcov, ktorá bola spísaná formou notárskej zápisnice č. N 177/2007, Nz 44103/2007 napísanej na Notárskom úrade JUDr. Dany Tabačkovej, so sídlom S. K. XX, U. a ktorej vklad bol povolený príslušným katastrálnym úradom pod č. V 8269/07 dňa 12.12.2007. Na základe uvedenej darovacej zmluvy darcovia darovali obdarovanej rodinný dom č. súp. XXXX postavený na pozemku parc. č. KN - C 4886/28 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 855 m² s príslušenstvom, tiež pozemok parc. č. KN - C 4886/28 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 855 m², všetko zapísané na LV č. XXXX pre okres a obec Žilina, k.ú. U., a tiež na základe tejto zmluvy darovali darcovia odporkyni ako obdarovanej rekreačnú chatu č. súp. XXXX postavenú na pozemku parc. č. KN - C 1252/60 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 225 m² a pozemok parc. č. KN - C 1252/60 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 225 m² a pozemok parc. č. KN - C 1252/60 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 225 m², všetko zapísané na LV č. XXXX pre okres Žilina, obec Žilina, k.ú. U. (správne má byť uvedené obec a k.ú. C. - poznámka odvolacieho súdu).

Žalobu navrhovateľ odôvodnil tým, že darca S. H. v čase uzavretia zmluvy trpel duševnou poruchou teda zmluva bola uzavretá osobou, ktorá konala v duševnej poruche, a tiež táto zmluva nespĺňa náležitosti ustanovené zákonom pre platnosť právnych úkonov konkrétne, že absentovala slobodná a vážna vôľa darcu. Zároveň uviedol, že odporkyňa sa v darovacej zmluve zaviazala darcov v starobe a chorobe

doopatrovať a po ich smrti ich slušným a primeraným spôsobom pochovať, pričom tieto povinnosti si nespĺnila. Darca S. H. po smrti manželky zostal v dome bývať sám, starostlivosť o neho zabezpečoval navrhovateľ alebo manžel odporkyne. Taktiež všetky výdaje spojené so zabezpečením pohrebu a vybudovaním hrobového miesta hradil navrhovateľ bez akejkoľvek asistencie odporkyne.

Odporkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe žiadala žalobu zamietnuť.

Poprela, že by darca S. H. trpel duševnou poruchou. Rodičia ako darcovia sa slobodne a vážne rozhodli darovať jej predmetné nehnuteľnosti, a to z dôvodu neadekvátneho správania sa a konania navrhovateľa ako syna voči nim. Taktiež si plnila svoje zaopatrovacie povinnosti. O rodičov sa starala buď sama osobne alebo prostredníctvom manžela a otcovi po smrti matky zabezpečila opatrovateľku. Ďalej uviedla, že hrobové miesto a pomník si na svoje náklady zabezpečil ešte za svojho života otec. Tvrdenia navrhovateľa uvedené v žalobe označila odporkyňa za jeho výmysly a polopравdy.

Okresný súd konštatoval, že v konaní nebolo sporné, dňa 31.10.2007 bola uzatvorená darovacia zmluva, a to medzi Ing. S. H., nar. XX.XX.XXXX, zomrelým XX.XX.XXXX a S. H., nar. XX.XX.XXXX, zomrelou XX.XX.XXXX ako darcami (t. j. rodičmi navrhovateľa a odporkyne) a odporkyňou ako obdarovanou, ktorá bola spísaná formou notárskej zápisnice č. N 177/2007, Nz 44103/2007 napísanej na Notárskom úrade JUDr. Dany Tabačkovej, so sídlom S. K. XX, U., ktorej vklad bol povolený príslušným katastrálnym úradom pod č. V 8269/07 dňa 12.12.2007. Na základe uvedenej darovacej

zmluvy darcovia darovali obdarovanej rodinný dom č. súp. XXXX postavený na pozemku parc.č. KN - C 4886/28 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 855 m² s príslušenstvom, tiež pozemok parc. č. KN - C 4886/28 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 855 m², všetko zapísané na LV č. XXXX pre okres a obec Žilina, k.ú. U., a tiež na základe tejto zmluvy darovali darcovia odporkyni ako obdarovanej rekreačnú chatu č. súp. XXXX postavenú na pozemku parc. č. KN - C 1252/60 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 225 m² a pozemok parc. č. KN - C 1252/60 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 225 m² a pozemok parc. č. KN - C 1252/60 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 225 m², všetko zapísané na LV č. XXXX pre okres a obec Žilina, k.ú. U. (správne má byť uvedené obec a k.ú. C. - poznámka odvolacieho súdu).

V súdnej veci sa jedná o tzv. určovaciu žalobu podľa § 80 písm. c) O.s.p., v zmysle ktorého návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Vo všeobecnosti v prípade určovacích žalôb navrhovateľa zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu má naliehavý právny záujem. Tento záujem bude spravidla daný v prípade, ak sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak by právne postavenie navrhovateľa bez takéhoto určenia bolo neisté. Navrhovateľa teda v konaní zaťažovalo dôkazné bremeno na preukázanie naliehavého právneho záujmu na žalobou požadovanom určení neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení navrhovateľ odôvodnil tým, že právnym nástupcom darcov a postupom odporkyne boli jeho zákonné práva ohrozené a narušené. Predmetná žaloba o neplatnosť darovacej zmluvy je jediným možným nástrojom, ktorým môže odstrániť neistotu vo vzťahu medzi ním a odporkyňou a vytvoriť zákonný základ pre jeho usporiadanie. Ak by bolo žalobe vyhovené, navrhovateľ by sa dostal do pozície dediča po S. H., teda do rovnocenného postavenia dedičov po S. H.. Vychádzajúc z uvedených tvrdení navrhovateľa prvostupňový súd dospel k záveru, že navrhovateľ v konaní nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení v prípade, že by aj súd žalobe vyhovel, právne postavenie navrhovateľa by sa ničím nezmenilo, keďže by sa nedosiahla zmena zápisu vlastníckych práv k predmetným nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľnosti z dôvodu, že darcovia smrťou stratili spôsobilosť mať práva a povinnosti.

Rozhodnutie o trovách tohto konania okresný súd odôvodnil úspechom odporkyne v konaní (§ 142 ods. 1 O.s.p.) a priznal odporkyni proti navrhovateľovi náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu v celkovej sume 495,46 Eur, tak ako boli presne vyčíslené a špecifikované v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd jeho návrhu vyhovie; alternatívne navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Uviedol, že prvostupňový súd neúplne zistil skutkový stav veci a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho skutkového a právneho posúdenia veci. Navyše navrhovateľovi bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Namietal, že prvostupňový súd mu neumožnil, aby sa v súlade s ust. § 41 a § 131 O.s.p. vyjadril k navrhnutým dôkazom a k skutkovej stránke veci tým, že uznesením v priebehu konania vyhodnotil

jednostranne tento procesný úkon ako nedôvodný. Okresný súd teda odoprel navrhovateľovi ako účastníkovi konania právo vypovedať pred súdom a ozrejmiť tak súdu všetky okolnosti skutkového stavu a potvrdiť dôvody a všetky náležitosti potvrdzujúce jeho naliehavý právny záujem na žalobe, ktorá je predmetom konania. V dôsledku toho zo strany prvostupňového súdu nebol úplne zistený skutkový stav veci potrebný na zistenie alebo potvrdenie rozhodujúcich skutočností. Zároveň odvolateľ nesúhlasil s názorom okresného súdu o absencii naliehavého právneho záujmu na podanej určovacej žalobe v zmysle ust. § 80 písm. c) O.s.p. Navrhovateľ má totiž preukázaný právny vzťah k účastníkom darovacej zmluvy, keď darcovia boli jeho rodičia, teda jeho právni predchodcovia a navrhovateľ je podľa § 472 Občianskeho zákonníka ich dedičom zo zákona. Súčasne je navrhovateľ v súrodeneckom vzťahu s odporkyňou, ktorá je jeho sestrou. Navrhovateľ má teda preukázateľný vzťah k predmetu darovania. Jedná sa totiž o majetok jeho zosnulých rodičov, teda poručiteľov, s ktorým by darcovia bez ovplyvňovania odporkyňou za normálnych okolností nenakladali, nemenili by daný právny stav, a ktorý by následne predstavoval predmet spoločného dedičstva odporkyne i navrhovateľa. Obidvaja účastníci by tak boli spolu zákonní dedičia v rovnakom právnom postavení. V dôsledku cíeleného podvodného konania odporkyne, (ktorá na úkor zákonných práv navrhovateľa získala predmetné nehnuteľnosti len do svojho výlučného vlastníctva), sa navrhovateľ dostal do právneho a ekonomicky nevýhodného postavenia voči odporkyni a tým boli vážne narušené a ohrozené jeho zákonné práva ako dediča darcov zo zákona. Podanie žalobného návrhu o určenie neplatnosti darovacej zmluvy je vzhľadom k uvedeným skutočnostiam nie svojvoľným a zbytočným uplatnením práva, ale jediným možným a štandardným procesným nástrojom na ochranu práv navrhovateľa, ktorý môže odstrániť právnu neistotu vo vzťahu medzi účastníkmi, zásadným spôsobom zmeniť právne postavenie navrhovateľa a vytvoriť tak zákonný základ pre usporiadanie a súčasne jedinou možnosťou na odstránenie spornosti práva - teda platnosti alebo neplatnosti darovacej zmluvy. V prípade, že by súd žalobe vyhovel, predmet darovania spornej darovacej zmluvy by sa stal súčasťou dedičstva, v prebiehajúcom dedičskom konaní vedenom pred notárkou JUDr. Z. Kolembusovou ako poverenou súdnou komisárkou pod sp. zn. 30D/252/2014, D not 134/14, prípadne by predmet darovania bol v súlade s ust. § 175x O.s.p. zákonným dôvodom na obnovu dedičského konania a na podanie návrhu na prejednanie novoobjaveného majetku. Odvolateľ tiež namietal, že prvostupňový súd sa v konaní nedostatočne zaoberal dôvodmi neplatnosti darovacej zmluvy, a to s poukazom na znenie ust. § 628 ods. 1 a 3 a § 630 Občianskeho zákonníka. Súd tak opomenul prvé dva kvalifikované dôvody a tretí si vyhodnotil zjednodušene bez náležitého zdôvodnenia. Pokiaľ by okresný súd náležite a úplne zistil na základe výpovedí účastníkov všetky skutočnosti súvisiace s dôvodmi uvedenými v žalobnom návrhu, ktoré viedli k jeho podaniu, musel by jednoznačne vyhodnotiť tieto skutočnosti v prospech navrhovateľa, ktoré zakladajú naliehavý právny záujem na požadovanej určovacej žalobe. Okresný súd však vo veci vykonal nedostatočné zistenie skutkového stavu. Ústnym vyjadrením právneho zástupcu navrhovateľa sa v konaní v plnom rozsahu nezaoberal, ale len v skrátenej forme a následne jeho nesprávnou interpretáciou založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolateľ tiež namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ktoré podľa jeho názoru nie je v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Takýmto postupom súd prvého stupňa odoprel navrhovateľovi právo na spravodlivý súdny proces. Prvostupňový súd v konaní vyslovil právny názor, že navrhovateľ mal možnosť uplatniť si svoj nárok aj inou formou. To však v napadnutom rozsudku už neuviedol. Zároveň navrhovateľ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 31/2011 zo dňa 06. decembra 2012, ako aj rozhodnutie zo súdnej praxe, podľa ktorého určovacia žaloba je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Súčasne si uplatnila voči navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 74,58 Eur, ktoré zároveň aj vyšpecifikovala.

Uviedla, že podľa jej názoru sporná darovacia zmluva nemá žiadne právne vady, a preto samotnú žalobu považuje za nedôvodnú. Odporkyňa sa stotožnila s právnym názorom okresného súdu, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno na preukázanie naliehavého právneho záujmu na žalobou požadovanom určení. Pokiaľ by súd tejto žalobe vyhovel, právne postavenie navrhovateľa by sa nezmenilo, pretože by sa nedosiahla zmena zápisu vlastníckych práv k predmetným nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľnosti. Vzhľadom na uvedené je ďalšia argumentácia neplatnosti darovacej zmluvy zo strany navrhovateľa irelevantná.

Podaním zo dňa 02.12.2015, ktoré došlo na Okresný súd Žilina dňa 03.12.2015 navrhovateľ požiadal, aby odvolací súd pripustil zmenu návrhu na začatie konania (žaloby) spočívajúcu v jeho rozšírení, a to tak, že okrem určenia neplatnosti spornej darovacej zmluvy žiadal, aby súd určil, že do dedičstva

po poručiťovi Ing. S. H., nar. XX.XX.XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX patria nehnuteľnosti, a to: a) rodinný dom č. súp. XXXX, postavený na C-KN parc. č. 4886/28 s príslušenstvom (vodovodná prípojka, elektrická prípojka, plynová prípojka, kanalizačná prípojka, oplotenie, spevnené plochy) a pozemok C-KN parc. č. 4886/28 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 855 m², zapísané na liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. U., vedenom Okresným úradom Žilina, katastrálnym odborom; b) chata č. súp. XXXX, postavená na C-KN parc. č. 1252/60 a pozemok C-KN parc. č. 1252/60 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 225 m² zapísané na liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. C. vedenom Okresným úradom Žilina, katastrálnym odborom.

Uviedol, že v prípade rozhodnutia súdu, ktorým by určil neplatnosť napadnutej darovacej zmluvy by sa predmet darovania stal súčasťou podstaty dedičstva, ktorého dedičské konanie stále prebieha pod sp. zn. 30D/252/2014, Dnot 134/2014 vedeným súdnym komisárom JUDr. Z. Kolembusovou, prípadne by predmet darovania ako novoobjavený majetok bol v súlade s ust. § 175x O.s.p. zákonným dôvodom na obnovu dedičského konania a na podanie návrhu na prejednanie novoobjaveného majetku.

Odvolačný súd pri aplikácii ust. § 95 ods. 2 O.s.p. túto zmenu návrhu nepripustil (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/680/2015 zo dňa 11.05.2016, ktoré nadobudol právoplatnosť 20.05.2016). V dôvodoch svojho rozhodnutia konštatoval, že zmena žaloby nesmie byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. To, či dôsledky určitého procesného postupu alebo úkonu sú v súlade s touto zásadou, posudzuje súd. Ustanovenie § 95 ods. 1 O.s.p. dáva preto navrhovateľovi možnosť zmeniť žalobu (len) so súhlasom súdu; súd zmenu žaloby nepripustí (tiež) vtedy, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe (viď § 95 ods. 2 O.s.p.). V prípade nepripustenia zmeny žaloby pokračuje súd v konaní o pôvodnej žalobe, pričom žalobca môže uplatniť svoj nárok v novom konaní. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že okresný súd zamietol žalobu navrhovateľa z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle ust. § 80 písm. c) O.s.p. Absencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je prvoradým dôvodom, pre ktorý žaloba nemôže obstať. Pri zistení jeho absencie súdom je akékoľvek ďalšie dokazovanie vo veci nadbytočné. Existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení musí v konaní preukázať navrhovateľ. V prípade, že prvostupňový súd dospel k záveru, že navrhovateľ nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, bez akéhokoľvek ďalšieho dokazovania rozhodol o zamietnutí žaloby. Za takéhoto stavu výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe.

Z uvedených dôvodov odvolací súd pri aplikácii ust. § 95 ods. 2 O.s.p. s použitím ust. § 211 ods. 2 O.s.p. návrh navrhovateľa na zmenu návrhu nepripustil a po právoplatnosti tohto uznesenia pokračoval v konaní o jeho pôvodnom návrhu zo dňa 19.05.2014.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1, 2 písm. b) O.s.p.) a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. za použitia § 156 ods. 3 O.s.p.) ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel ku správnym skutkovým zisteniam a návrh navrhovateľa o určenie neplatnosti darovacej zmluvy aj správne právne posúdil. Nakoľko i odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku napadnutého odvolaním zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O.s.p., odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

Súčasne odvolací súd preskúmal i námietky navrhovateľa uvedené v odvolaní, a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné.

Odvolaateľ vo svojom opravnom prostriedku len zopakoval argumentáciu prezentovanú v priebehu doterajšieho konania. Vyplýva z nej, že sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu tak ako boli prezentované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že základným procesným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby (akou je aj žaloba v preskúmvanej veci) je v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. existencia naliehavého

právneho záujmu na požadovanom určení. Rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania sa súd musí zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania. Určovacia žaloba má preventívny charakter, má miesto jednak tak, kde možno pomocou nej eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak. V prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov. Tieto funkcie určovacej žaloby korešpondujú práve s podmienkou naliehavého právneho záujmu; ak nemožno v konkrétnom prípade očakávať, že ich určovacia žaloba bude plniť, nebude ani naliehavý právny záujem na takomto určení. Ak súd zamietla určovaciu žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, je vylúčené, aby súčasne žalobu preskúmal po vecnej stránke (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/111/2008 zo dňa 30.06.2009).

Ak má právna otázka, o ktorej má byť rozhodnuté určovacím výrokom, povahu predbežnej otázky vo vzťahu k existencii práva alebo právneho vzťahu, nie je daný naliehavý právny záujem na určení tejto predbežnej otázky. Existenciou naliehavého právneho záujmu navrhovateľa na ním požadovanom určení, je súd oprávnený zaoberať sa z úradnej povinnosti v každom štádiu konania. V súlade s konštantnou judikatúrou má teda súd skúmať, či navrhovateľom podaná určovacia žaloba (ne)znamená úplné vyriešenie obsahu spornosti právneho vzťahu medzi účastníkmi vyplývajúce z darovacej zmluvy alebo nie, a tiež, či ňou nedochádza iba k zbytočnému rozmnožovaniu sporov.

Pokiaľ navrhovateľ v tomto konaní svoj naliehavý právny záujem na určení neplatnosti spornej darovacej zmluvy odôvodňoval tým, že v dôsledku ním tvrdenej neplatnosti zmluvy by tieto nehnuteľnosti patrili do dedičstva po jeho otcovi, poručiteľovi Ing. S. H., nar. XX.XX.XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX, odvolací súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu o absencii naliehavého právneho záujmu navrhovateľa na požadovanom určení. Jediným procesne prípustným prostriedkom by v danom prípade bola žaloba o určenie, že sporné nehnuteľnosti (t.j. tie, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy) patria do dedičstva po zosnulých rodičoch (prípadne jednom z rodičov) účastníkov. V prípade, úspechu takejto žaloby, by následne predmetné nehnuteľnosti mohli byť prejednané v dedičskom konaní po týchto poručiteľoch, resp. niektorom z nich.

Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané je vždy vecou súdov (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo návrhu navrhovateľa nemohol vyhovieť (pre absenciu právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle ust. § 80 písm. c) O.s.p.).

Ako už bolo uvedené vyššie, v prípade absencie naliehavého právneho záujmu navrhovateľa na požadovanej určovacej žalobe, súd primárne z tohto dôvodu žalobu zamietne, a to bez akéhokoľvek ďalšieho dokazovania. Preto námietka navrhovateľa, že mu súd odňal možnosť konať pred súdom nevykonaním ďalších ním navrhnutých dôkazov nie je dôvodná. Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR tiež vyplýva, že výsluch účastníka konania je iba jedným z dôkazných prostriedkov. Nevykonanie dôkazu výsluchom účastníka nie je postupom, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f) O.s.p. (viď ZSP 26/2000).

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti sa ani odvolací súd nezaoberal ostatnými skutkovými tvrdeniami navrhovateľa uvedenými v jeho opravnom prostriedku.

Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa o určenie neplatnosti darovacej zmluvy ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj výrok o trovách prvostupňového konania, ktorý plne zodpovedá ust. § 142 ods. 1 O.s.p. pri aplikácii ust. § 151 ods. 1 O.s.p. Vychádzal pritom z odvolacích dôvodov navrhovateľa, ktorými je viazaný (§ 212 ods. 1 O.s.p.), ktorý nenamietal výšku priznaných trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný, preto je povinný nahradiť odporkyni, ktoré jej v súvislosti s týmto štádiom konania vznikli. Odporkyňa si uplatnila v odvolacom konaní náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia advokáta, ktorý ju zastupoval v tomto konaní, za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu účtovaný v súlade s ust. § 10 ods. 1 a § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v hodnote 66,00 Eur, ku ktorému si v súlade s ust. § 16 ods. 3 cit. vyhl. uplatnil režijný paušál v sume 8,58 Eur.

Preskúmaním uplatnených trov odvolací súd zistil, že tieto boli vynaložené účelne a ich vyčíslenie a špecifikácia zodpovedá vyššie uvedeným ustanoveniam právneho predpisu.

Zároveň odvolací súd priznané trovy odvolacieho konania v celkovej sume 74,58 Eur v súlade s ust. § 149 ods. 1 O.s.p. uložil navrhovateľovi zaplatiť na účet advokáta, ktorý zastupoval odporkyňu v tomto súdnom konaní.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.